

**KUST-ÖSTERBOTTENS SAMKOMMUN
FÖR SOCIAL- OCH PRIMÄRHÄLSOVÅRD
FÖR SOCIAL- OCH PRIMÄRHÄLSOVÅRD**

**Integrationsprogram
för invandrare inom K5-området
Del 1
2013-2017**

DELAKTIG I FINLAND

K5

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. ALLMÄNT
2. UTLÄNNINGS-/INVANDRARSITUATIONEN INOM K5-OMRÅDET
3. INTEGRATIONSLAGENS SYFTE
4. KOMMUNENS ÅTAGANDEN
 - 4.1. Programmets strategiska planering och uppföljning i kommunen
 - 4.2. Plan för kommunens allmänna tjänster för invandrare med tonvikt på integrationsfrämjande och stödjande åtgärder
 - 4.2.1. Socialservice
 - 4.2.2. Hälsovård
 - 4.2.3. Utbildning
 - 4.2.4. Boende
 - 4.2.5. Fritid
 - 4.3. Kommunen som samordnande myndighet för integrationsfrämjandet, samt aktörer som svarar för olika åtgärder
 - 4.3.1. Gemensam modell för K5-området
 - 4.3.2. Information om samhället
 - 4.3.3. Rådgivnings- och handledningstjänster
 - 4.3.4. Inledande kartläggning
 - 4.3.5. Integrationsplan
 - 4.4. Plan för främjande av barns och unga personers integration, samt stärkande av deras sociala identitet
 - 4.5. Plan för främjande av integration och stärkande av social identitet bland grupper som står utanför arbetskraften
 - 4.6. En flerårig plan för personer som ansökt om internationellt skydd och beviljats uppehållstillstånd eller personer med flyktingstatus
 - 4.7. Plan för främjande av goda etniska relationer och dialoger mellan olika kulturer
 - 4.8. Plan för uppföljning och uppdatering av kommunens integrationsprogram
5. STATENS ÅTAGANDEN
 - 5.1. Arbets- och näringsministeriets ansvarsområde
 - 5.2. Närings- trafik- och miljöcentralens uppgifter
6. SAMMANDRAG
7. KÄLLFÖRTECKNING

1. Allmänt om integrationsprogrammet

Kust-Österbottens samkommun för social- och primärhälsovård, allmänt kallat K5 är projektägare till projektet Delaktig i Finland (DiF/K5). Uppgörande av ett gemensamt integrationsprogram med strategier för den framtida invandringen inom K5-området hör till projektets målsättningar. Integrationsprogrammet bygger på de enskilda kommunernas tidigare uppgjorda integrationsprogram med kompletteringar enligt Lag om främjande av integration 30.12.2010/1386, som trädde i kraft 1.9.2011.

Integrationsprogrammet uppgörs även efter en modell från Skåne-regionen i Sverige. Modellen kallas regional överenskommelse (RÖK-modellen) med målet att samla alla de goda krafterna för ett så inkluderande mottagande av nyanlända som möjligt. Grundtanken i RÖK-modellen är att kommuner, myndigheter, föreningsliv, näringsliv och forskarsamhället bidrar till att var och en känner sig som en viktig del av regionens framtid, vilket även är helt förenligt med den nya integrationslagens intentioner.

Den största skillnaden i lagen jämfört med den tidigare är att den omfattar alla invandrare i Finland oavsett skäl till inflyttning. Utgångspunkten för den nya integrationslagen är bland annat att svara på de ändringar som skett i invandringen under de senaste 20 åren. I lagen betonas integrationens betydelse och att invandrarna ska kunna delta i det finländska samhällslivet på samma sätt som landets övriga invånare. Språkets betydelse det vill säga att invandrarna lär sig finska eller svenska är en central integrationsfaktor. I fråga om invandrare i arbetsför ålder syftar integrationen till att de ska

få arbete och att deras kunskaper och utbildning ska kunna användas i det finländska samhället. Arbets- och näringsbyråerna och de tjänstemän som arbetar med invandrarfrågor i kommunerna hjälper invandrarna i starten.

I arbetsgruppen för integrationsprogrammets uppgörande har medverkat: Folke Storbacka Malax, Lena-Maria Kummel, Korsnäs, Mirja Högstrand, Kaskö, Annica Riddar, Kristinestad, och Aida Simidzija, Närpes. Lilian Ivars har ansvarat för programmet skriftliga utformning.

DELAKTIG I FINLAND
K5

2. Utlännings-/invandrarsituationen inom K5-området

Uppgifterna från Statistikcentralen på antalet utlänningar inom K5-området per 31.12.2010 visar inte en helt rätt bild av situationen. De som finns med i statistiken är invandrare som erhållit A-uppehållstillstånd.

Många av arbetsinvandrarna kommer från länder utanför EU-området. De får beroende på sitt arbetsavtal ofta B-status, vilket innebär tillfälliga uppehållstillstånd beroende på arbetsavtalets längd. Antalet invandrare är således fler i praktiken än vad statistiken visar.

Befolkning efter språk samt antal utläningar 31.12.2011

	Folkmängd	Finskspr.	Svenskspr.	Annat språk	Utlän.medb.	%
Kaskö	1 404	929	387	88	79	6,3
Korsnäs	2 249	70	1 994	185	210	9,3
Kristinestad	7 096	2 963	3 976	157	196	2,8
Malax	5 614	537	4 871	206	234	4,2
Närpes	9 412	548	8 123	741	763	8,1

Källa: statistikcentralen

Antalet utläningar har ökat stadigt under de drygt senaste 20 åren efter flyktningmottagningen i Närpes 1988 och i Korsnäs och Malax 1989. De första grupperna var vietnamesiska båtflyktingar. Kriget i forna Jugoslavien medförde att över två miljoner människor flydde och spriddes över världen. Flyktingar från forna Jugoslavien kom också till Närpes, Korsnäs och Malax i olika grupper under åren 1992–2002. Malax mottog en grupp iranska flyktingar tillhörande Bahaireligionen år 2000. Staden Kristinestad mottog afghanska flyktingar 2001 och kroatserbiska flyktingar kom till Närpes samma år. Malax och Korsnäs har mottagit flyktingar från Burma under åren 2007–2009. Röda Korset upprätthåller en asylcentral i Kristinestad sedan år 2009.

Sedan slutet av 1990-talet och början av 2000-talet har brist på arbetskraft varit den främsta orsaken till invandringen. Arbetsgivare har rekryterat arbetskraft från Vietnam, Bosnien, de baltiska länderna, Polen, Ryssland med flera östeuropeiska länder. Arbetskraft har bland annat behövts till metallindustrin, växthusbranschen samt till jordbrukssektorns olika bibranscher.

På www.migri.fi kan man läsa om vilka regler, som gäller för att få arbeta i Finland, samt om giltighetstid för uppehållstillstånd.

Att arbeta i Finland

En utläning som har avsikt att arbeta i Finland behöver i allmänhet ett uppehållstillstånd för arbetstagare, medan den som arbetar som självständig näringsidkare eller yrkesutövare i Finland skall ansöka om uppehållstillstånd för näringsidkare.

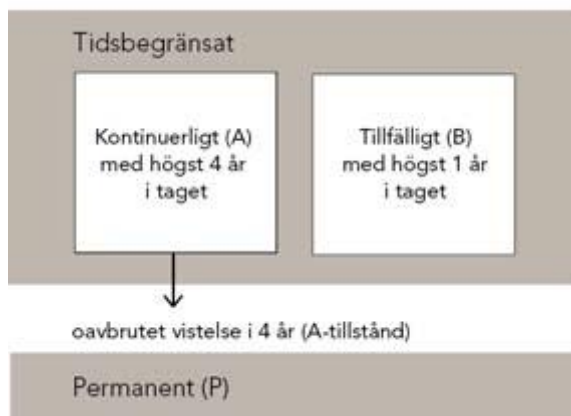
Bestämmelsen har dock många undantag. Bland annat behöver medborgare i EU:s medlemsstater och därmed jämförbara personer varken uppehållstillstånd för arbetstagare eller näringsidkare.

Giltighetstiden för uppehållstillstånd och typer av tillstånd

Ett uppehållstillstånd är antingen tidsbegränsat eller permanent. Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas beroende på vistelsens art antingen som ett tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd. Det första tillståndet är alltid tidsbegränsat.

Typer av tillstånd anges med en bokstavskod i uppehållstillståndet:

- I ett kontinuerligt uppehållstillstånd antecknas bokstavskoden A
- I ett tillfälligt uppehållstillstånd bokstavskoden B.
- I ett permanent uppehållstillstånd antecknas bokstavskoden P
- I ett EG-uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland som länge vistats i landet bokstavskoden P-EY.

Källa: www.migri.fi

Integrationslagens tillämpningsområde utvidgas så att lagen omfattar alla i Finland bosatta invandrare som har giltigt uppehållstillstånd eller vilkas uppehållsrätt har registrerats eller som har beviljats uppehållskort enligt utlänningslagen.

Upphållstillståndets status (A- eller B-status) har ingen betydelse vad det gäller tillämpningsområdet, eftersom även personer som tillfälligt flyttar till landet, som studerande och personer som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd på grund av arbete har möjlighet att åtnjuta de åtgärder och tjänster som anges i lagen.

Lagens tillämpningsområde gäller följaktligen också EU-medborgare och medborgare i de nordiska länderna samt deras familjemedlemmar.

Lagen tillämpas inte på personer som söker internationellt skydd (asylsökande) eller som vistas i landet med visum eller visumfritt (turister). Lagen tillämpas inte heller på personer som för första gången ansöker om uppehållstillstånd innan tillståndet beviljats.

DELAKTIG I FINLAND

K5

3. Integrationslagens syfte

Syftet och målet med förnyelsen av integrationslagen (den tidigare från 1990-talet) är att:

- I den nya lagen ta hänsyn till alla som av olika skäl flyttar till Finland
- Främja integrationens dubbelriktning. Integrationen förutsätter att det förs en dialog och bedrivs gemensam verksamhet mellan invandrare och majoritetsbefolkningen
- Öka integrationsåtgärdernas verkningar och förbättra uppföljningen
- Förbättra handledningen i invandringens första skede. Det är viktigt att utlänningar i invandringens första skede får information om det finländska samhället, om sina rättigheter och skyldigheter samt rådgivning i fråga om språkundervisning och sökande av arbete
- Förhindra utslagning av grupper i sårbar ställning. I dessa grupper ingår till exempel funktionshindrade och äldre personer samt utsatta barn och kvinnor.
- Öka invandrades delaktighet
- Förstärka en reglerad placering av flyktingar i kommunerna.

4. Kommunens åtagande

I Integrationslagens 3 kap § 29 definieras de allmänna målen för integrationsfrämjande på lokal nivå.

”Målet för kommunens och de andra lokala myndigheternas integrationsfrämjande är att lokalt eller regionalt stödja internationalism, jämlikhet och likabehandling samt främja en positiv växelverkan mellan olika befolkningsgrupper. Målet är dessutom att främja goda etniska relationer och en dialog mellan olika kulturer och delaktighet för invandrargrupper samt stödja deras

möjligheter att bevara sitt eget språk och sin egen kultur”.

”Invandrarbefolkningens behov och främjandet av integration skall beaktas i kommunens och de andra lokala myndigheternas allmänna planering, verksamhet och uppföljning”

4.1 Programmens strategiska planering och uppföljning i kommunen

Allmänt kan sägas att invandrarnas servicebehov skall se som en helhet, som omfattar bland annat utbildning, vård och omsorg och boende. Invandrarnas individuella behov kräver att basservicen anpassas och att service tillhandahålls med specialarrangemang.

Tolkning och översättning bör ordnas i ärenden, som invandraren inte behärskar på grund av bristande språkkunskaper i svenska eller finska. Ärendet kan tolkas eller översättas till ett språk som invandraren kan konstateras förstå tillräckligt väl med hänsyn till ärendets art (1 kap.5 §).

Enligt integrationslagens kap.3 § 32 ska kommunen eller flera kommuner tillsammans göra upp ett program för integrationsfrämjande sektoröverskridande samarbete som godkänns i respektive kommuns kommunfullmäktige och ses över minst vart fjärde år. Programmet beaktas när budget och ekonomiplan enligt 65 § i kommunalagen (365/1995) görs upp. Riktlinjerna för kommunens program för integrationsfrämjande bestäms i kap. 3 § 33.

I kommunernas ekonomiplan och budgeter, samt olika strategidokument bör invandrarnas behov av service beaktas och ingå som en naturlig del av kommunens verksamhet.

I Finlands kommunförbunds riktlinjer för invandrapolitiken betonas att en viktig uppgift för kommunerna är att främja invandrarnas delaktighet och jämställdhet, liksom också relationerna mellan olika befolkningsgrupper. Framtidens regioner och kommuner är mångkulturella aktörer som ingår i internationella nätverk. Finlands samt landskapens och kommunernas livskraft förutsätter att det finns kompetent arbetskraft inom förvaltningen, i företag och organisationer.

Ansvariga: Kommunernas beslutande organ

4.2 Plan för kommunens allmänna tjänster med tonvikt på integrationsfrämjande och stödande åtgärder

Kommunen är allmänt ansvarig och samordningsansvarig för utvecklandet av invandrarnas integration, samt för planering och uppföljning av integrationen på lokal nivå. Kommunen skall se till att de kommunala tjänsterna även lämpar sig för invandrare och att personalens kompetens i fråga om integration utvecklas, integrationslagens 3 kap. § 30.

Målet med kommunens allmänna tjänster är att:

- invandrare inom K5-området får samma service som övriga invånare
- kulturella och religiösa särdrag beaktas
- personalen har kunskaper och färdigheter som behövs för arbete med klienter som har invandrabakgrund

De olika kommunala sektorerna uppgör en åtgärdsplan för hur tjänsterna och servicen kan utföras så att de passar mot invandrarnas behov. Åtgärdsplanerna samlas i Integrationsprogrammets del II

4.2.1. Socialservice

Socialservicen står till invandrarnas disposition på samma sätt som för övriga kommuninvånare. Kommunen är ansvarig att ordna social service. Servicen indelas i **allmän socialservice**, som innefattar socialarbete, flyktingarbete, rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor, hemservice, boendeservice, anstaltsvård, familjevård och stöd för närståendevård.

Övrig så kallad **särskild socialservice** på kommunens ansvar innefattar barnskydd, barnatillsyningsmannens arbetsuppgifter, medling i familjeärenden, adoptionsrådgivning, missbrukarvård, service- och stödåtgärder för handikappade samt service- och stödåtgärder inom specialomsorgen åt utvecklingsstörda. Därtill kommer utbetalning av utkomstskydd och andra sociala understöd. **Vid behov anlitas alltid tolk i situationer gällande socialservice.**

Specialarrangemang och tjänster som stöder integration av invandrare kräver extra resurser inom sociala sektorns olika delområden.

Ansvariga: Kommunernas vård- och omsorgsnämnd/grundtrygghetsnämnd

4.2.2. Hälsovård

Inom K5 området finns fyra hälsovårdscentraler: Malax-Korsnäs HVC, Närpes HVC, Kaskö HVC och Kristinestads HVC. Hälsovårdstjänsterna

utförs i enlighet med folkhälsolagen och omfattar alla kommuninvånare. En gemensam psykosocialenhet för K5-området finns placerad i Närpes.

Invandrare som inte har tillräckliga kunskaper i svenska eller finska betjänas inom hälsovården med hjälp av tolk.

Invandrare som flyttat av humanitära skäl det vill säga de som beviljats flyktingstatus har ofta ett långvarigt behov av vård- och omsorgstjänster.

Inom K5:s hälsofrämjande mångkulturella projekt (2009–2010 Mirja Högstrand, projektledare) utarbetades följande guider som är användbara verktyg inom hälsovården.

Islamguide i korthet

Tolkningsguide för myndighetsbruk

Graviditetstid – svenska, finska, bosniska, vietnamesiska, ryska

Förlossning – svenska, finska, bosniska, vietnamesiska, ryska

Babyns första månader – svenska, finska, bosniska, vietnamesiska, ryska

Barnfamiljens läkemedel – svenska, finska, bosniska, vietnamesiska, ryska

De vanligaste barnsjukdomarna – svenska, finska, bosniska, vietnamesiska, ryska

Rådgivningens vaccinationsguide - svenska, finska, bosniska, vietnamesiska, ryska

Förhandsuppgifter till rådgivningen – svenska, finska, bosniska, vietnamesiska, ryska

EPDS-frågeformulär – svenska, finska, bosniska, vietnamesiska, ryska, engelska

Guiderna finns på K5:s hemsida www.kfem.fi/dokument

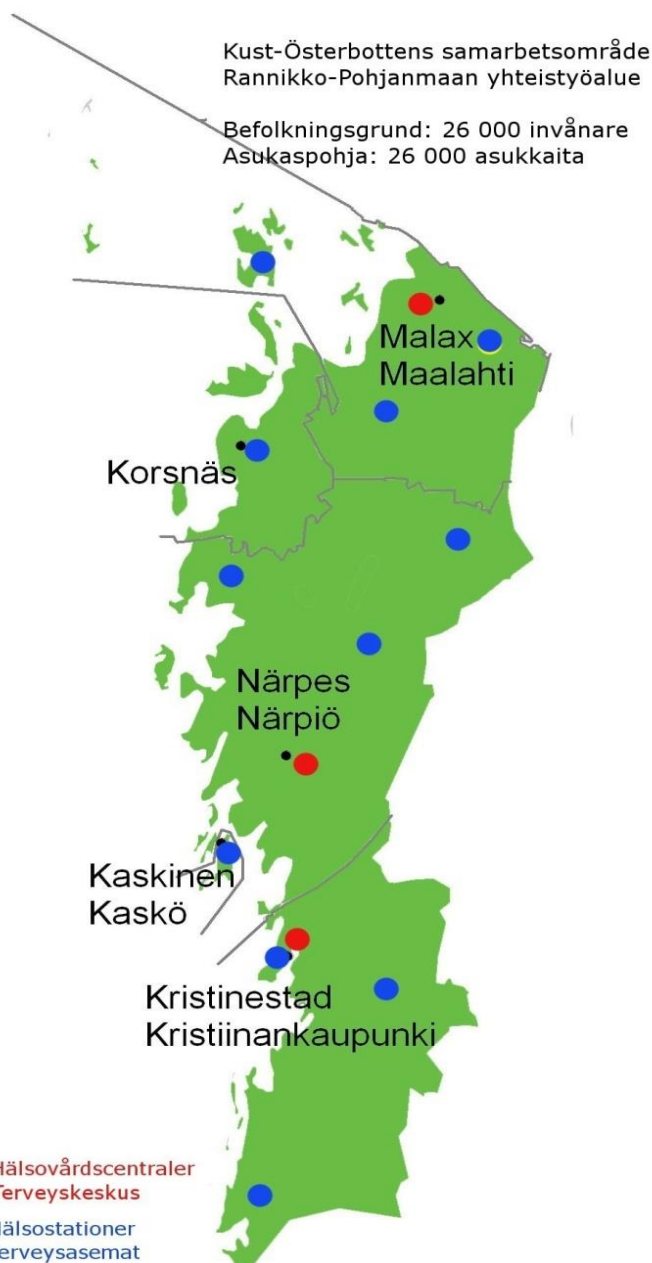
För vård av den psykiska hälsan finns en ny utvecklad psykosocial enhet inom K5 sedan början av 2012. Verksamheten är beskriven i Mentalvårdsstrategi 2010–2015.

Mentalvårdsstrategin gäller likvärdigt för invandrare som för den övriga befolkningen. Strategins vision beskrivs enligt följande: *"Inom samkommunen för social- och primär hälsovården i Kust-Österbotten ses psykisk hälsa som en helhet där det förebyggande och främjande arbetet fungerar i växelverkan med vårdsystemet. Främjandet av psykisk hälsa och tidigt ingripande konkretiseras inom basservicen t.ex. i familjearbetet, i skolorna, dagvården samt mera allmänt inom social- och hälsovården. Vården ordnas enligt ett trappsystem där det psykosociala teamet på regional nivå har hand om medicinsk och psykologisk vård och psykiatri. Klienterna och deras anhöriga får delta i planeringen av tjänsterna och målsättningen är att skraddars tydliga vårdkedjor utgående från klientens behov".*

Mentalvårdstrategin finns på K5:s hemsida, www.kfem.fi/dokument

Antalet anställd personal med invandrarbakgrund ökar kontinuerligt inom vårdsektorn. Det är en positiv förändring som bör uppmuntras, dels för att skapa förståelse för det mångkulturella samhället och dels för att patienter med invandrarbakgrund skall förstå vårdsystemet lättare, när det finns "naturliga tolkar" bland personalen. Invandrare med utbildning inom hälsovården motverkar dessutom bristen på arbetskraft. Kontinuerlig fortbildning för personalen i mångkultur inom vården är en viktig och nödvändig åtgärd.

Ansvariga: Kommunernas vård- och omsorgsnämnder/grundtrygghetsnämnden

4.2.3. Utbildning

Barndagvården organiseras olika inom K5:s område. I Malax och Närpes sorterar barndagvården under utbildningssektorn och i de övriga kommunerna under socialsektorn.

Kommunal dagvård ordnas i daghem, familjedagvård och/eller gruppfamiljedaghem för barn i åldern 0–6 år både som heldags- och halvdagsvård.

Som alternativ till den kommunala dagvården finns hemvårdsstöd samt stöd för privat vård av barn. Dagvård är vård, omsorg och fostran, och dess mål är att stödja hemmens fostrande arbete. Föräldrarna har det primära ansvaret att fostra barnet, och därför är det viktigt med ett nära samarbete mellan dagvården och familjen.

Det är i de flesta fall nödvändigt att använda tolk i olika situationer under invandrarfamiljens initialskede innan språkkunskapen har utvecklats. Det är viktigt att förklara hur samhällssystemet är uppbyggt och fungerar. Speciellt i situationer gällande barn-dagvård är tolkning nödvändig.

Anställning av personal med invandrarbakgrund bidrar till att överbrygga missförstånd på grund av brist på språkkunskaper eller kulturella olikheter. En viss styrning av antalet barn med invandrarbakgrund kan anses vara befogat inom dagvården så att språkutvecklingen och integrationen inte hindras.

Grundläggande utbildning för invandrarelever

För barn med invandrarbakgrund gäller lagen om grundläggande utbildning. Ett läropliktigt barn har rätt att gå i den grundläggande utbildningen eller på annat sätt få motsvarande undervisning.

Läroplikten och rätten till förskoleundervisning gäller alla barn som bor stadigvarande i Finland. Kommunen eller någon annan utbildningsanordnare kan anta ett barn som elev i den grundläggande utbildningen eller i förskoleundervisningen, även om barnet inte skulle vara stadigvarande bosatt i den kommun där han eller hon vistas (gäller till exempel asylsökande barn). Undervisningen för invandrare ordnas inom ramen för den allmänna under-

visningen, där eleverna får stöd utifrån sina individuella behov, eller i en grupp med förberedande undervisning inför den grundläggande utbildningen. Den förberedande undervisningen siktar på att ge eleverna de kunskaper de behöver för att kunna övergå till den grundläggande utbildningen samt att främja deras integrering och utveckling. Den förberedande undervisningen omfattar lärokursen för ett år. Enligt lagen om grundläggande utbildning är skolans undervisningsspråk antingen finska eller svenska.

Allmänt är att det ordnas förberedande undervisning eller s.k. språkklass för invandrarelever under deras första år i kommunen. De integreras genast i praktiska ämnen och undervisas separat i språk och teoretiska ämnen innan de flyttas till den klass de hör till enligt ålder. För att kunna skapa förutsättningar för en likvärdig utbildning för elever med invandrarbakgrund behöver lärare och skolpersonal få kontinuerlig fortbildning kring den mångkulturella skolan och dess olika utmaningar.

Undervisning i minoritetsreligioner och livsåskådningskunskap ordnas om minst tre sådana elever som är berättigade till undervisningen bor på samma kommuns område.

Läroplaner för språkklasser är till stor hjälp för undervisning av elever med invandrarbakgrund

Den undervisning i elevens eget modersmål, så kallat hemspråksundervisning, stärker elevens mångkulturella identitet och skapar en funktionell tvåspråkighet. Vetenskapliga undersökningar visar att ett starkt hemspråk hos barn och unga är till stor hjälp vid inläring av nya främmande språk.

Lärare och skolpersonal bör få kontinuerlig fortbildning om den mångkulturella skolan och dess olika utmaningar för att kunna skapa förutsättningar för en likvärdig utbildning för elever med invandrarbakgrund.

I Finlands kommunförbunds riktlinjer för invandrapolitiken påpekas att en stor del av invandrarna är barn och unga. Kommunerna uppmanas att satsa resurser på utbildning och undervisning som utgör viktiga medel för integrationen av invandrare. Också vuxna invandras integration kan främjas via barnens och de ungas skolgång. Det är nödvändigt att se till att det inte finns läroanstalter i kommunerna där eleverna helt eller nästan enbart består av elever med invandrarbakgrund. En nära interaktion mellan invandrabarn och finländska barn förbättrar samhörigheten, påskyndar invandrarernas språkinläring och ökar delaktigheten i samhället. Det är också viktigt att bjuda in invandrarlevernars föräldrar i samarbetet mellan hem och skola.

Ansvariga: Kommunernas utbildningsnämnder, vård- och omsorgsnämnder/grundtrygghetsnämnden

Andra stadiets utbildning

Till andra stadiets utbildning hör gymnasie- och yrkesutbildning. I gymnasiet kan invandrare studera finska eller svenska enligt lärokursen finska/svenska som andra språk och sitt eget modersmål som en del av skolans normala undervisning. I de fall invandrarlevernarna är nyanlända ordnas utbildning som förbereder den grundläggande yrkesutbildningen. Målet är att ge de studerande tillräckliga språkliga, kulturella och andra behövliga färdigheter

för att de skall kunna gå vidare till yrkesinriktade studier. Utbildningen omfattar 20–40 kursveckor.

För att kunna delta i den förberedande utbildningen och den grundläggande yrkesutbildningen förutsätts tillräckliga kunskaper i undervisningsspråket samt allmänna studiefärdigheter. Vid antagningen till den grundläggande yrkesutbildningen är det möjligt att få sina färdigheter prövade, och särskilda skäl beaktade, som hör samman med den sökande.

Slutmålet bör vara att också invandringa avlägger grundexamen på andra stadiet antingen i gymnasiet eller inom den grundläggande yrkesutbildningen för att få beredskap för livslångt lärande och arbetslivet i allmänhet.

Ansvariga: Kommunernas utbildningsnämnder och Yrkesakademien i Österbotten

Utbildning för vuxna invandrare

För vuxna invandrare ordnas språkkurser och information om samhället främst inom den fria bildningen. Språkkurser ges av K5-områdets fyra medborgarinstitut och vid Söff:s invandrarlinje I och II, samt av Yrkesakademien i Österbotten. Ett särskilt behov finns för att utveckla språkundervisningen för de arbetsinvandrare som arbetar dagtid. Inom projektet Delaktig i Finland/K5 utvecklas en virtuell inlärningsmiljö för ändamålet. Medborgarinstitutets språklärare får ett nytt verktyg att vidareutveckla sin undervisning och arbetsinvandrarna kan studera språk på en tid som passar bäst för dem. Inom Österbottens Yrkesakademi utvecklas

även via projekt den virtuella undervisningen för studerandes behov av anpassad undervisning.

Via projekt delaktig i Finland/K5:s virtuella inlärningsmiljö kan man studera svenska och samhällskunskap på distans och under den tid som passar bäst för de studerande

4.2.4. Boende

Tillgång på bostäder för invandrare är en viktig faktor för trivsel och livskvalitet. Inom K5-området råder en viss brist på bostäder. Ett positivt fenomen som ses i byarna är att när äldre människor säljer sitt bostadshus och flyttar in till centrum, köps bostäderna upp av invandrare. Byn behåller sin livskraft om där finns familjer som lever och verkar.

Kommunernas egna fastighetsbolag och privata bolag är viktiga aktörer för att det finns bostäder tillgängliga även för invandrarfamiljer. Information om regler som gäller i allmänna bostäder som t.ex. sophantering och andra förordningar bör översättas till olika språk för att undvika missförstånd.

4.2.5. Fritid och kulturliv

En aktiv och meningsfull fritid utgör en viktig trivselfaktor för alla kommunens invånare. Det bör finnas lättillgänglig information för invandrare om till exempel kultur-, biblioteks-, ungdoms- och idrottstjänster och andra verksamhetsformer som kommunen erbjuder

Samarbete mellan det offentliga, privata och tredje sektorn är viktig när det gäller att uppmuntra invandrare att delta i olika fritidsaktiviteter.

Projekt pengar finns att söka för bland annat idrottsverksamhet och annat föreningsliv där ömsesidig integration är en del av verksamhetens syften. Interaktivitet på fritiden mellan olika folkgrupper hjälper till att förebygga utanförskap och främlingsfientlighet. Här axlar de ansvariga ledarna inom föreningarna en stor roll.

Det finns många goda exempel på föreningar som aktivt välkomnat invandrare att delta i verksamheten. Nämnas kan Röda Korset, Marthorna, fotbollsföreningar, jaktlag, psykosociala föreningar, mångkulturella föreningen och fredsföreningen. Även församlingarna har visat engagemang och beredskap att närma sig de nya invånarna.

Ansvariga: Kultur- och fritidsnämnder, tredje sektorns olika föreningar

4.3 Kommunen som myndighet för samordningen av integrationsfrämjandet, samt aktörer som svarar för olika åtgärder.

Inom K5-området har varje kommun hittills haft ett allmänt och samordnande ansvar för invandrarnas integration. Det nya i det här integrationsprogrammet är att skapa en gemensam modell som gäller för K5-området.

4.3.1 Gemensam modell för K5-området

Genom en regional överenskommelse enligt den så kallade RÖK-modellen från Skåne kan K5-kommunerna samarbeta inom integrationsfrågor och skapa en gemensam strategi för hur man sköter sina åtaganden i enlighet med den nya integrationslagen.

I Österbotten har Institutet för hälsa och välfärd, Vasa enheten startat ett motsvarande projekt till RÖK-modellen. Projektet heter "Från invandrare till kommuninvånare" (Maahanmuuttajasta kuntalaiseksi).

Från invandrare till kommuninvånare är ett projekt vars mål är regionalt samarbete för främjande av invandrarres sysselsättning och delaktighet

Projektet (2012–2013) finansieras av Europeiska Socialfonden med syftet att främja invandrarres integration genom en samarbets- och utvecklingsprocess. Utvecklingsarbetet bygger på regionens starka integrationskunskap, goda arbetssituation, samt invandrarres deltagande i utvecklingsprocessen.

Till projektets målsättning hör bland annat uppgörande av regionala sam

arbetsavtal för främjande av integration. Projektet är ett samverkansprojekt mellan Institutet för hälsa och välfärd (THL), K5, Jakobstadsregionen och Vasa stad. Som expertstöd fungerar länsstyrelsen i Skåne i Sverige utgående från deras RÖK-modell.

K5 är samarbetspartner i projektet. Syftet är att försöka se inom vilka områden man kunde tillämpa modellen "Regional överenskommelse" inom de fem kommunerna.

Ett exempel är vid flyktingsmottagning där man kan samarbeta regionalt och samordna resurserna. Sådana resurser kunde vara koordinering av språkutbildning, tolktjänster, social- och hälsovårdstjänster.

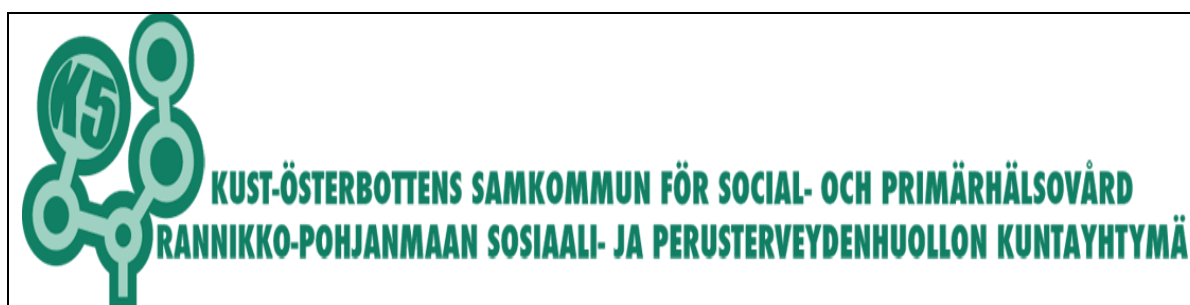
Det finns ett flertal arbetsgrupper som redan samarbetar inom K5, t.ex.

- Kommunernas ledningsgrupp
- Socialvårdsgruppen för K5
- Hälsovård för mödrar
- Gruppen för barnrådgivning
- Skolhälsovårdsgruppen
- Gruppen för socialarbetare
- Arbetsgruppen för integrationsprogrammets uppgörande
- Arbetsgruppen för medborgarinstitutens rektorer och språklärare, med flera grupper

Integrationsfrågor kan väl diskuteras inom befintliga arbetsgrupper i syfte att främja samarbete och utbyte av kunskap.

Ansvariga: Kommunernas högsta förtroendeorgan

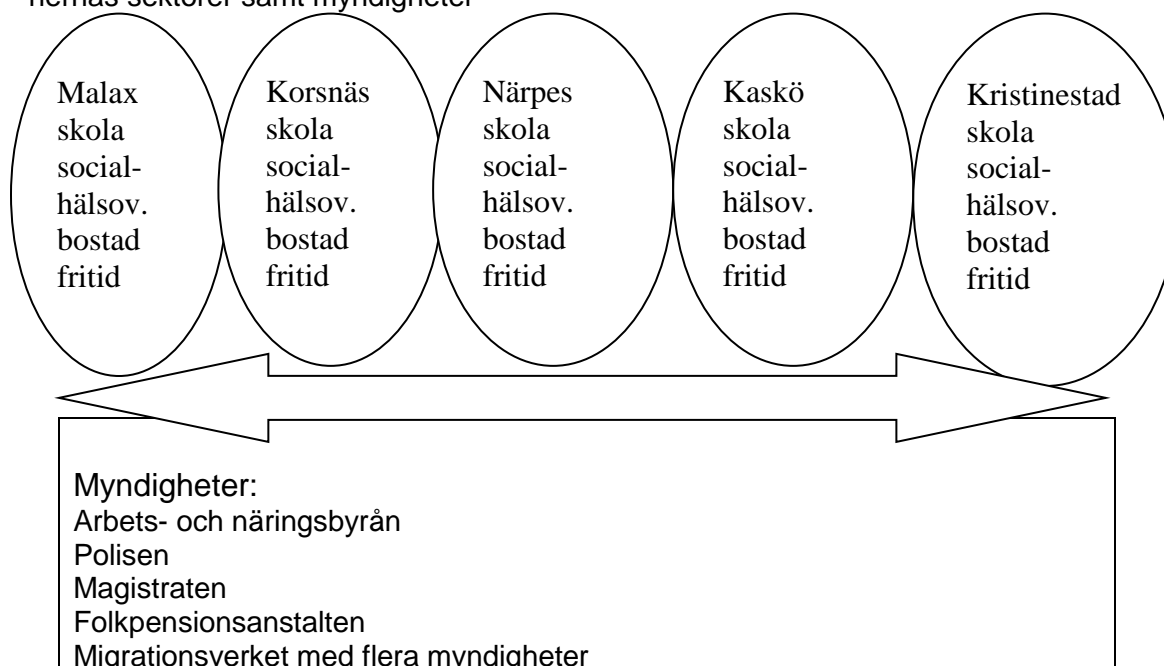
Modell för K5: s integrationsfrämjande. Modellen är uppgjord enligt modell Regional överenskommelse (RÖK-modellen) och är i samklang med den nya integrationslagen.

Kust-Österbottens samkommun för social- och primärhälsovård är gemensam organisation för kommunernas invandrar- och integrationsärenden inom de fem medlemskommunerna.

<p>Integrationsråd</p> <ul style="list-style-type: none"> - förbereder ärenden som på olika sätt anknyter till integrationsfrågor till styrelsen för K5 - behandlar utlåtanden från olika myndigheter såsom NTM-centralen, ministerier med flera - ger förslag till integrationsfrämjande åtgärder - har medlemmar från samtliga kommuner inom K5-området 	<p>Personal</p> <p>En invandrarkoordinator för K5</p> <ul style="list-style-type: none"> - ansvarar för utvecklingen av integrationsrelaterade frågor - förbereder ärenden till integr.rådet - är kontaktperson till kommunernas enskilda sektorer och tjänstemän - ansvarar för det gemensamma integrationsprogrammets implementering i kommunerna <p>Welcome office – rådgivning och handledning för invandrare och andra kommuninvånare. Informationsansvarig personal som ambulerar inom K5-kommunerna</p>
--	---

Ett aktivt och fortlöpande samarbete sker mellan K5:s invandrarorganisation och kommunernas sektorer samt myndigheter

4.3.2 Information om samhället

Invandraren ska ges basinformation om sina rättigheter och skyldigheter i det finländska arbetslivet och samhället. Basinformationsmaterial ges till alla som flyttar till Finland. Materialet ges i samband med delgivning om beslut om uppehållstillstånd, registrering av uppehållsrätt, beviljande av uppehållskort eller registrering av hemkommuns- eller befolkningsuppgifter.

Under den senaste EU-programperioden har en mängd informationsmaterial producerats inom olika ESF-finansierade projekt. I projekt SHAISYD gjordes bland annat en informationsbroschyr ”**Steg för steg i det nya landet**”. I broschyren finns fakta om uppehållstillstånd, polisens, arbets- och näringsbyråns, magistratens, folkpensionsanstaltens och skattebyråns uppgifter beskrivna. Dessutom ingår uppgifter om hur man öppnar ett bankkonto, samt hur man får sitt körkort utbytt från ett utländskt till finländskt. I broschyren ingår information om kommunalservice såsom hälso- och sjukvård, språkkurser, skola och dagvård, bibliotek, samt utbud av fritidsaktiviteter.

Ett annat informationsmaterial som gjorts under inrikesministeriets Alpo-projekt, en takorganisation för olika ESF-projekt, är broschyren ”Välkommen till Finland”. Broschyren finns översatt till 15 olika språk och finns i elektronisk form på www.lifeinfinland.fi. I tryckt form finns den att få på svenska, finska, engelska och ryska.

Broschyren har följande innehåll.

1. Välkommen till Finland:
Boende, uppehållsrätt, uppehållstillstånd, magistraten, bankkonto, Internet, bibliotek, posten, sjukför-

säkring, kurser i finska (svenska), tolk, tolkning, översättning, tullen, integration, hur agera vid kriser.

2. **Jobb**: hur söker jag jobb, vad händer om jag inte finner ett jobb, starta företag, skattekort, pension, den finländska arbetsplatsen.
3. **Studier**: vuxenstudier, är min examen giltig i Finland?, kan jag studera till ett nytt yrke?, vad kostar det att studera?, kan jag studera på andra språk i Finland?
4. **Barn**, familj och äldre människor; äktenskap, barnets efternamn, skilsmässa, barnbidrag, moder-skaps- och faderskapspenning, vårdledighet, barndagvård, skola, familjevård, äldre människor, pension.
5. **Hälsa**: läkare, företagshälsovård, munhälsa, graviditet; hälsovård under graviditeten, att ta hand om spädbarn, funktionshindrade, nödsituationer.
6. **Vardagen**: Körkort, affärer, ämbetsverken, alkohol och narkotika, fritid, högtider.
7. **Finland och finländarna**: Fakta om Finland, klimat, fakta om finländarna; artighet, att hälsa på varandra, trafik, natur, djur, den finländska familjen, det finländska hemmet, den finländska maten, Finlands historia, politik och förvaltning, välfärdsstat, jämställdhet, röstning och rösträtt, finskt medborgarskap, religion i Finland.

Enligt integrationslagen är det varje kommuns och myndighets skyldighet att se till att informationen är uppdaterad och lättillgänglig för användaren.

4.3.3. Rådgivnings- och handlednings-tjänster

I Österbotten startar under våren 2012 ett projekt "Welcome office" som är ett rådgivnings- och handledningscenter för invandrare, arbetsgivare och andra som har behov av rådgivningstjänster eller samhällsinformation. Vasa stad är projektägare med K5 och Jakobstadsregionen som delgenomförare. Avsikten med Welcome office är att man ska kunna

Verksamheten kommer att vara ambulerande så att projektledaren är geografiskt nära användarna. Tanken är att

Welcome office verksamheten bli permanent efter den tvååriga projektperioden.

snabbt få den information om samhället man behöver, både i muntlig och i skriftlig form.

I K5:s Welcome office-projekt deltar kommunerna Malax och Korsnäs samt städerna Närpes och Kaskö.

4.3.4. Inledande kartläggning

Enligt den nya integrationslagen har invandraren rätt till en inledande kartläggning av sin situation om invandraren är registrerad som arbetslös eller registrerad som arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån. Vid en inledande kartläggning ska det göras en preliminär bedömning av invandrarens förutsättningar för sysselsättning, studier och annan integration samt av behoven av språkutbildning och andra integrationsfrämjande åtgärder och tjänster. I den inledande kartläggningen utreds i behövlig omfattning invandrarens tidigare utbildning, arbetshistoria, språkkunskaper och vid behov andra omständigheter som påverkar sysselsättning och integration (Integrationslagen Kap. 2, 9 §).

Enligt statsrådets förordning om inledande kartläggning ska den inledande intervjun vara baserad på följande innehåll:

- 1) läs- och skrivfärdigheter
- 2) kunskaper i finska och svenska
- 3) studiefärdigheter och studieförutsättningar
- 4) tidigare utbildning och arbetserfarenhet
- 5) kompetens som hänför sig till speciella färdigheter samt andra starka sidor
- 6) egna önskemål om sysselsättning och utbildning
- 7) livssituationen och det behov av tjänster som denna medför

Utgående från de uppgifter som erhållits kan den inledande kartläggningen omfatta bland annat följande preciserande åtgärder:

- 1) kartläggning och identifiering av personens kompetens,
- 2) utredning av läs- och skrivfärdigheterna,

- 3) utredning av de muntliga och skriftliga kunskaperna i svenska och/eller finska,
- 4) utredning av studiefärdigheterna,
- 5) karriärplanering,
- 6) kartläggning av behovet av tjänster.

Det finns en elektronisk blankett utarbetad för den inledande kartläggningen, som kan användas av kommunerna.

Den inledande intervjun och de preciserade åtgärderna ska genomföras på invandrarens modersmål eller på ett språk som invandraren kan konstateras förstå tillräckligt väl eller genom att använda tolk. Den inledande kartläggningen genomförs så att invandrare utifrån den kan hänvisas till arbetsmarknaden, samt anvisas utbildning som svarar mot hans eller hennes behov eller andra integrationsfrämjande åtgärder eller tjänster. Utifrån den inledande kartläggningen ska det också göras en bedömning av om andra invandrare än de som har rätt till en integrationsplan (§ 12) är i behov av en plan.

För kostnaderna för arrangemangen för en inledande kartläggning som avses i 9 § och 50 § i lagen om främjande av integration **betalas till kommunen av statens medel en kalkylerad ersättning som är 700 euro för var och en som deltar i kartläggningen.** För en och samma person kan ersättning betalas endast en gång.

En förutsättning för att ersättning ska betalas är att kommunen har ordnat åtminstone den inledande intervju som avses i 1 § 2 mom. i statsrådets förordning om inledande kartläggning i anslutning till främjande av integration (570/2011).

Källa: Statsrådets förordning om inledande kartläggning i anslutning till främjande av integration, Helsingfors, 26 maj 2011.

4.3.5. Integrationsplan

Integrationsplanen är en personlig plan som uppgörs för invandraren. Målsättningen är att genom åtgärder och tjänster stödja invandrarens möjligheter att inhämta tillräckliga kunskaper i svenska eller finska och andra kunskaper, som behövs i samhället och arbetslivet. Åtgärderna ska främja invandrarens möjligheter att delta som en likvärdig medlem i samhällsverk-samheten (2 kap § 11).

En invandrare har rätt till integrationsplan om han eller hon är arbetslös och är registrerad som arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån, eller om invandraren får tillfälligt utkomststöd. En integrationsplan görs även för invandraren om den inledande kartläggningen visat behov av en plan för att främja integrationen.

Integrationsplanen görs upp för tre år från det första uppehållstillståndet registrerades. Den första integrationsplanen uppgörs dock för högst ett år. Varkaktigheten av invandrares integrationsplan bestäms individuellt utifrån hans eller hennes egna mål, arbets- och utbildningshistoria i kombination med de åtgärder som planerats. Den maximala tid på tre år som berättigar till en integrationsplan kan förlängas med högst två år, ifall att invandraren behöver särskilda åtgärder för att integreras (2 kap § 12).

Kommunen och arbets- och näringsbyrån är ansvariga för uppgörandet av en integrationsplan för invandraren. Kommunen eller arbets- och näringsbyrån inleder utifrån den inledande kartläggningen utarbetandet av integrationsplanen inom två veckor efter det den inledande kartläggningen har gjorts (2 kap.§13).

Integrationsplaner för minderåriga kan även göras om det finns behov av en sådan. Detsamma gäller för familjer i det fall familjens helhetssituation förutsätter det.

Ansvariga: K5:s kommuner samt Syd-österbottens och Vasas arbets- och näringsbyråer, Österbottens TE-byrå från 1.1.2013

4.4 Plan för främjande av barns och unga personers integration samt stärkandet av deras sociala identitet

En plan för barns och ungas välmående inom K5 har utarbetats och godkänts av samtliga kommuner under år 2011. Planen är baserad på den reviderade barnskyddslagen från 1.1.2008. Enligt barnskyddslagen ska kommunen eller flera kommuner tillsammans göra upp en plan över kommunens verksamhet för hur främja barns och ungas personers välfärd samt hur man skall ordna och utveckla barnens välmående.

Allmänt kan konstateras att planen för barns och ungas välmående inom K5 omfattar alla barn och unga oavsett bakgrund.

Planen innefattar både det förebyggande arbetet och det individuella barnets välmående och innehåller uppgifter om:

- 1) barns och ungas uppväxtförhållanden och välfärdssituation
- 2) åtgärder och tjänster som främjar barn och ungas välfärd och förebygger problem
- 3) behov av barnskydd i kommunen
- 4) resurser som ska reserveras för barns och ungas välmående

- 5) tillgängligt servicesystem inom barnskyddet för skötsel av uppgifter enligt barnskyddslagen
- 6) ordnade av samarbete mellan olika myndigheter samt sammanlutningar och anstalter som producerar tjänster för barn och unga
- 7) genomförande och uppföljning av planen

Under pt. 6 Strategisk inriktning och prioritering samt centrala utvecklingsförslag finns följande vision:

”Visionen för välmående barn, unga och familjer i K5 är att de har tillgång till jämlik service enligt behov och i rätt tid oberoende av boningsort, språktillhörighet och kulturell bakgrund. Barn och unga har rätt och möjlighet att delta och påverka sitt välmående och skydd i alla dess former. Familjen och föräldrarollen stöds och genom att satsa på och stöda familjen i ett tidigt skede skyddar man även barnet. Man strävar efter tidigt ansvarstagande, tidigt ingripande och tvärsektoriellt samarbete inom alla sektorer och alla verksamheter”.

Allmänt kan konstateras att planen för hur barns och unga personers integration skall främjas och deras sociala identitet stärkas, ingår som en del av helheten i ”Planen för barns och ungas välmående inom K5”.

Ansvarig: Utbildningsnämnder, vård- och omsorgsnämnder/grundtrygghetsnämnd

DELAKTIG I FINLAND

K5

4.5 Plan för främjande av integration och stärkande av social identitet bland grupper som står utanför arbetskraften

De personer som avses stå utanför arbetskraften är till exempel pensionärer, hemmafruar och handikappade med invandrabakgrund.

Pensionärer

Inom K5-området finns det en mindre grupp äldre invandrare. De flesta har kommit som flyktingar från Bosnien och Burma. Statistiken 31.12.2010 visar att av totalt 1246 personer med annat språk än svenska eller finska är:

- 40 personer i åldern 65+
- 12 personer 75+
- 3 personer 85+.

Bland dessa personer kan det också finnas några hemvändande emigranter från Amerika med i statistiken. Pensionärerna bland invandrarna har i de flesta fall flyktningbakgrund. För de äldre invandrarna är brist på språkkunskaper framträdande. De flesta har vuxna barn med familjer som bor i närheten. De vuxna barnens/anhörigas situation påminner mycket om vilken finländsk familj som helst. Ett särdrag i många kulturer och traditioner är att barnen tar hand om sina gamla föräldrar i högre grad än vad som är brukligt i finländska familjer.

Inom ramen för ett nyligen avslutat **Kaste-projekt** (i Närpes) har aktiviteter för äldre invandrare ordnats. Deltagarna har verkat i tre olika grupper, en för bosniska äldre kvinnor, en för bosniska män och en för thailändska kvinnor. Deltagarna i de båda bosniska grupperna har alla bott länge i Närpes 15–19 år. De upplever sig inte integrerade i samhället utan känner sig isolerade med få kontakter till ursprungsbefolkningen.

Ett relativt nytt fenomen är patienter på långvården med flyktingbakgrund. Personalens brist på språkkunskaper har delvis åtgärdats genom att det bland vårdpersonalen finns landsmän. Intresset för att studera till närvårdare eller sjukskötare är högt bland våra invandrare. Tack vare Yrkesakademiens studiemöjligheter kvällstid har många invandrare kunnat skaffa sig yrkesutbildning bland annat inom vårdsektorn.

Källa: Kasteprojektets rapport, Hanna Esch projektledare

”MED EN RESVÄSKA FYLLD AV MINNEN” är en studie kring äldre flyktingars uppfattningar om flyktingkapets inverkan på livet och att åldras i Närpes, ett lärdomsprov våren 2005 av Carola Berts och Annika Lindén, Svenska Yrkehögskolan, sektorn för hälsovård och det sociala området.

Verksamhet som på olika sätt stöder pensionärer med invandrarbakgrund socialt och kulturellt bör uppmuntras.

Hemmafruar

Tack vare det goda sysselsättningsläget inom K5-områdets kommuner finns inget stort antal hemmafruar bland arbetsinvandrarna. Arbetsinvandrarna har krav på sig att nå en viss inkomstnivå per månad och år för att få sitt uppehållstillstånd förlängt. Hemmafruar med flyktingbakgrund har rätt att delta i språk- och yrkesutbildning enligt behov kostnadsfritt under en fyraårs period. Ingifta hemmafruar med invandrarbakgrund har ett mera fördelaktigt utgångsläge. Ingifta fruar har enligt status (maka till finländsk man) rätt att delta i språkutbildning med arbetsmarknadsstöd. Undervisning för den gruppen ordnas till exempel på Söff:s invandrarlinje I och II, samt inom Yrkesakademiens enheter i Korsnäs och Närpes.

Handikappade/funktionshindrade

Stödcentralen Hilma har gett ut en serviceguide för funktionshindrade invandrare, Handikappforum rf. 2011. Serviceguiden ger en heltäckande information om vad som gäller allmänt om funktionshindrade personers rättighet och service, plan gällande service och rehabilitering, samt om olika myndigheters och andra aktörers roller.

I inledningsordet kan man läsa följande:

”Guiden för funktionshindrade invandrare berättar om handikappservice, socialskydd, studier och arbetsliv i Finland. Alla dessa saker påverkar funktionshindrade invandrades vardagsliv i Finland. Funktionshinder behöver inte vara ett hinder för att kunna studera, vara med i arbetslivet, träffa sina vänner, ha hobbyer eller bilda familj. I denna guide berättas om de tjänster som finns till för att hjälpa en funktionshindrad person att leva ett så fullgott liv som möjligt. Guiden är avsedd som hjälp för människor som har svårt att få information någon annanstans ifrån till exempel på grund av språksvårigheter.

Serviceguiden finns på www.tukikeskushilma.fi Serviceguiden finns också på Welcome office, hos kommunernas socialarbetare och på K5: s hemsida, www.kfem.fi .

Konstateras kan att guiden för funktionshindrade invandrare är ett bra verktyg som kan användas som handbok för både tjänstemäns och funktionshindrade invandrades behov av information.

Allmänt kan sägas att planerna och metoderna för integration av dessa grupper ska vara jämlika och jämförbara med motsvarande grupper bland ursprungsbefolkningen.

Språket är en nyckel till integration även för grupper som står utanför arbetskraften. Möjligheter till alternativa och anpassade språkinlärningsmetoder för nämnda grupper bör utvecklas.

Ansvariga: Vård- och omsorgsnämnder/grundtrygghetsnämnden

4.5 Plan för personer som ansökt om internationellt skydd och beviljats uppehållstillstånd, eller personer med flyktingstatus

Finland har genom statsrådet beslutat förbundet sig till att årligen ta emot 750 kvotflyktingar. De senaste åren har kvotflyktingar valts från Kongo, Afghanistan och Burma. Därutöver tar Finland emot så kallade nödfall från olika håll i världen.

Vid sidan om kvotflyktingarna anländer asylsökande till Finland från många håll i världen. De placeras på flyktingförläggningar medan asylprocessen pågår. En mottagningscentral i Röda Korsets regi finns sedan år 2009 i Kristinestad. En del av de asylsökande beviljas uppehållstillstånd och stannar kvar i Finland. De invandrare som kommit som asylsökande har för det mesta hunnit bekanta sig med det finländska samhället och börjat lära sig språket (finska) under väntetiden på förläggningen.

NTM-centralen sänder årligen förfrågan till kommunerna om kommunplatser för flyktingmottagning. Inom K5 kommunerna finns för tillfället ingen planerad flyktingmottagning förutom i

Närpes där man meddelat att ett intresse finns för år 2014.

Den starka arbetskraftsinvandringen under de senaste åren har bidragit till brist på bostäder. Asylsökande som beviljats uppehållstillstånd har rätt att bosätta sig i egen vald kommun. De som beviljats uppehållstillstånd och som vistats i Kristinestad under ansökningstiden, har i vissa fall anpassat sig till regionen och bosätter sig även här efter erhållandet av ett positivt beslut.

En gemensam flerårig plan för mottagande av flyktingar och asylsökande som beviljats uppehållstillstånd enligt modellen regional överenskommelse kunde samordna resurserna inom regionen och bidra till goda integrationslösningar.

4.7 Plan för främjande av goda etniska relationer och dialoger mellan olika kulturer

Kommunen och andra lokala myndigheter har på sitt ansvar att stödja internationalism, jämlikhet och likabehandling, samt främja en positiv växelverkan mellan olika befolkningsgrupper inom sitt område. Man skall dessutom främja goda etniska relationer och en dialog mellan olika kulturer. Invandrabefolkningens behov ska också tas i beaktande när man planerar och genomför bas- och annan offentlig service.

Ett gemensamt integrationsråd bestående av representanter för invandrarna, kommunala sektorer och myndigheter bör finnas. Till integrationsrådets uppgifter hör att diskutera samarbetsfrågor och ge förslag till integrationsfrämjande åtgärder. Integrationsrådet är ett politiskt samarbetsorgan.

INTEGRATIONSRÅD

Kommunala sektorer: social- och hälsovård, utbildning, fritid, boende, Welcome office

Myndigheter: Polisen och Arbets- och näringsbyrån, FPA

Representanter för invandrarna

Representanter för föreningar; idrotts-, ungdoms-, m.fl., församlingarna, övriga aktörer inom tredje sektorn

Allmänt kan man konstatera att integrationen föds på lokal nivå och i möten mellan människor. Det goda sysselsättningsläget bidrar till skapandet av naturliga mötesarenor. På arbetsplatsen utför man sitt arbete jämlikt, får arbetskamrater och samtalar om vanliga saker som familjeliv och eventuella behov av service och tjänster. Dagligt utbyte av all dagliga problem och glädjeämnen blir en del av det naturliga umgänget som skapar samhörighet och förståelse för varandra som människor.

I Finlands kommunförbunds riktlinjer för invandrapolitiken beskrivs mångfald som en kommunal resurs, som ger det finländska samhället nya dimensioner. Kulturell mångfald är en erkänt drivande kraft i samhällen både internationellt och i Finland. Det går att påverka relationerna mellan olika befolkningsgrupper om man öppet godkänner kulturell mångfald, minskar fördomar och skapar förutsättningar för umgänge mellan de olika grupperna. Den offentliga sektorn bör vara en föregångare i detta sammanhang.

Samverkan i skolor, bostadsområden, olika föreningar och fritidsaktiviteter är också en viktig del i arbetet mot rasism.

4.8. Plan för uppföljning och uppdatering av kommunens integrationsprogram

Enligt 32 § i integrationslagen ska kommunen eller flera kommuner tillsammans göra upp ett program för integrationsfrämjandet som godkänns i respektive kommuns kommunfullmäktige.

FÖRSLAG:

K5-kommunerna gör en regional överenskommelse, som omfattar ett gemensamt integrationsråd med en anställd invandrarkoordinator, till vars uppgifter bland annat hör:

- **Integrationsprogrammets implementering och uppföljning i kommunerna.**
- **Rapporterar årligen till samkommunsstyrelsen. Rapporterna går vidare till kommun- och stadsstyrelserna, samt till NTM-centralen för kännedom.**

Integrationsprogrammet utvärderas varje år och uppdateras minst vart fjärde år.

Det uppdaterade programmet behandlas i respektive kommunfullmäktige för

godkännande. NTM-centralen följer även årligen upp integrationsprogrammet och informerar arbets- och näringsministeriet om dess riktighet och överensstämmelse i enlighet med integrationslagens intensjoner.

5 Statens åtagande

Stadsrådet beslutar om det nationella utvecklandet av integrationen genom att för fyra år i sänder utarbeta ett statligt program för integrationsfrämjande. Arbets- och näringsministeriet svarar för beredningen av programmet. Andra ministerier som har centrala uppgifter för integrationsfrämjandet uppställer målen för sina respektive förvaltningsområden och åtgärderna för utvecklingen som en del av planering av verksamheten och ekonomin (4 kap.§ 34).

5.1. Arbets- och näringsministeriets ansvarsområde:

- 1) allmän utveckling, planering och styrning av integrationspolitiken
- 2) samordning av integrationspolitiken och främjande av goda etniska relationer
- 3) nationell utvärdering och uppföljning av integrationspolitiken och främjande av goda etniska relationer (§ 35)

5.2. Närings-, trafik- och miljöcentralernas (NTM) uppgifter:

Närings-, trafik- och miljöcentralen (NTM-centralen) svarar för följande uppgifter:

- 1) den regionala utvecklingen av integrationsfrämjandet, samarbetet, samordningen och uppföljningen
- 2) stöd till kommunerna och rådgivningen i frågor som gäller främjande av integrationen
- 3) styrning, rådgivning och stöd till arbets- och näringsbyråerna och

utvecklingen av deras kompetens i arbetet med att främja integrationen och sysselsättningen.

- 4) Planering, upphandling och tillsyn i fråga om integrationsutbildning för invandrare som i enlighet med lagen om offentlig arbetskraftsservice är registrerade som kunder vid arbets- och näringsbyrån.
- 5) Uppgörande och genomförande av en regional strategi för anvisande av personer som sökt om internationellt skydd (2 kap. § 2).
- 6) Avtal om inrättande av familjehem och andra bostadsenheter för barn och unga personer som bor i landet utan vårdnadshavare och tillsynen av deras verksamhet
- 7) Främjande av goda etniska relationer och en dialog mellan olika kulturer
- 8) Andra uppgifter som bestäms särskilt för den i denna lag

NTM-centralen stöder uppgörandet av programmen för integrationsfrämjandet i kommunerna inom sitt verksamhetsområde och följer med genomförandet av programmen. NTM lämnar årligen uppgifter till arbets- och näringsministeriet om programmen för integrationsfrämjande inom sitt område och genomförandet av dem. (36 §)

I integrationslagen bestäms om statens ersättningar till kommunerna. NTM-centralerna är statens regionala myndighet och ansvarar för uppgörande av avtal med kommunerna. Kommuner som ingått avtal om mottagande av flyktingar och gjort ett integrationsprogram får ersättning av staten för kostnaderna för flyktingarna enligt integrationslagen 1386/ 2010. Lagen trädde i kraft 1.9.2011.

För varje mottagen kvotflykting betalas under de första fyra åren, det vill säga integrationstiden, en kalkylerad ersättning enligt:

- 2 300 euro/år för flyktingar över 7 år
- 6 845 euro/år för flyktingar under 7 år

Den kalkylerade ersättningen är avsedd att täcka kostnaderna för kommunens integrationsarbete. **Det utkomststöd och integrationsstöd som kommunen vid behov betalar till flyktingen ersätts fullt ut för tre år. Kostnaderna för tolkning ersätts utan tidsgräns.** Som särskilda kostnader ersätts (enligt separat avtal) i högst tio år för särskilda sjukdomar eller skador som en flykting kan ha.

För personer som beviljats internationellt skydd, samt asylsökande som beviljats uppehållstillstånd, ersätter staten kostnaderna under en treårsperiod.

Ansvarig: Österbottens närings-, trafik- och miljöcentral (NTM-centralen) i Vasa, samt arbets- och näringsministeriet.

DELAKTIG I FINLAND

K5

6. Sammandrag

Integrationsprogrammet är ett gemensamt program för K5:s kommuner, utformat i enlighet med den nya integrationslagens föreslagna modell.

Programmet beaktar lika behandling, delaktighet och jämställdhet för de invandrare, som har uppehållstillstånd för sin vistelse i Finland. Invandrares delaktighet i samhället betonas eftersom det gynnar integrationsprocessen och motverkar utanförskap.

Programmet är även uppgjort enligt modell "Regional överenskommelse". Erfarenheterna bland annat från Skåne i Sverige visar att samverkan mellan olika samhällsaktörer bidrar till ökad professionalism, ömsesidig integration, samt en mera effektiv användning av samhällsresurserna.

Efter att programmet godkänts av kommunernas högsta beslutande organ, förankras och implementeras det hos de kommunala sektorerna genom uppgörande av gemensamma åtgärdsförslag för K5-området. Åtgärdsförslagen baseras på programmets och integrationslagens målsättningar och syften.

7.Källförteckning

Statistikcentralens uppgifter om antal utlänningar inom K5-området per 31.12.2011

www.migri.fi, att arbeta i Finland, giltighetstid för uppehållstillstånd

Lag om främjande av integration
30.12.2010/1386

Guider för hälsovård på olika språk
www.kfem.fi

Mentalvårdsstrategi
www.kfem.fi/dokument

www.minedu.fi/utveckling av invandrarundervisning

Finlands kommunförbunds riktlinjer för invandrapolitiken "Mångfald ger kommunen livskraft", Finlands kommunförbund, 2011

Projekt Partnerskap Skåne, RÖK-modellen, Länsstyrelsen i Skåne

Projekt "Från invandrare till kommuninvånare" THL, Vasa enheten

Projekt SHAISYD

www.lifeinfinland.fi

Statsrådets förordning om inledande kartläggning i anslutning till främjande av integration, Helsingfors, 26 maj 2011

Plan för barns och ungas välmående inom K5

Serviceguide för handikappade/funktionshindrade invandrare
www.tukikeskushilma.fi